

קונטרס

בית הלוי

על

מצות הבטחון

להגה"צ

מוה"ר יוסף דובער סאלווייצקי זצ"ל
אב"ד דק"ק בריסק

RABBI MOSHE WOLFSON
1819-41ST STREET
BROOKLYN N.Y. 11218

דבר טעם וואלפסאן
ברוקלין ניו יארק

ב"ה ר"ח ניסן תשס"ג

החיים ומשלו' אל ידידי עוז חרה"ה וכו'. על דבר הקונטרס
הנפלא "בית הלוי על פידת הבטחון" אשר הדפסת לזכות
את חרבים, דבר בעתה עה טוב, שהיו בעתים הללו
שורדים עתדים בעולם ולב אחב"י עבום קצת הפציק
רח"ל, ואי חסד הפציק, הלא יש לנו אב רחמן שומר
ישראל עגן ועמסה לכל החוסים בו, ובטח בד' ישוב. אך
דא עקא שחסד פידת הבטחון. ולכן זכות גדולה באה
ליוצר בהדפסת קונטרס זה אשר דבריו הקדושים הנלכבים
והפתקים של הגאון הצדיק רבשכח"ג סבירסק זצ"ל הם
ערפא לנפש וסעדתא דלבא לדורשי ד' ועוזו להתחזק
בעידת הבטחון. אשרי חלקך, וכן יעזרך חסו"ת לחוסיק
ולזכות את ישראל. ונראה כולו בפהרה ביטועת ישראל
ובירושלים תבנו', ונאכל שם ען חרבים ופן העשמים וכו',

ז' אל ירידת

אח"כ.

משה וואלפסאן

אפשר להשיג את הקונטרס הזה מעל:

מכון בית לוי יצחק
(845) 354 - 5081

נסדר והוכן לדפוס ע"י:
מכון להעתקת כתבי יד
(914) 616 - 0080

א בית בטחון הלוי

חובת הבטחון בא בפסוקים הרבה רבו מספר, ומי שמחסר בו עבירה גדולה היא ועבירה זו עצמה גורם לו ליפול, כמאה"כ (משלי כט, כה) חרדת אדם יתן מוקש ובוטח בה' ישוגב דע"ז שיחרד האדם ויפחד מאיזה דבר ולא בטח בה', זהו עצמו גורם לו שינתן לפניו מוקש שלא הי' כלל מקודם באותו דבר, ובוטח בה' ישוגב דגם מהצרה שהי' בו ינצל.

ובירמי' (א, יז) כתוב אל תחת מפניהם פן אחיתך לפניהם, ובמס' ברכות (ט). יהודה בר נתן הוי שקיל ואזיל בתרי' דרב המנונא אתנח א"ל יסורים בעי ההוא גברא לאתויי אנפשי' דכתיב (איוב ג, כה) פחד פחדתי ויאמיני, ועבור כן כתיב (דברים כ, א) כי תצא למלחמה כו' וראית סוס ורכב כו' לא תירא מהם. והרמב"ם במנין המצות מצות ל"ה מנה זה בחשבון הלאוין שהירא במלחמה עובר על ל"ה זה. ואם היה לו יראה היה חוזר מעורכי המלחמה כמאה"כ (דברים כ, ח) מי האיש הירא ורך הלכב ילך וישוב לביתו כי אחרי שהוא ירא יכול להיות נלכד חלילה עבור זה, דמלחמתם של ישראל לא היתה בגבורתם רק בבטחונם, וכמאה"כ (ישעי' ל, טו) בהשקט ובבטחה תהיה גבורתכם. וכתיב (תהלים

קונטרס זה מוקדש

לע"נ ר' דוד ב"ר אהרן ע"ה
נפטר כ"ט ניסן תשנ"ה לפ"ק

ולע"נ ר' אברהם ב"ר ישכר דוב ע"ה
נפטר י"ב אלול שנת תשנ"ח לפ"ק

ולע"נ חי' צארטיל ב"ר יעקב דוד ע"ה
נפטרה כ"ח אדר ב' תשנ"ב לפ"ק

ב בית בטחון הלוי
 קיח, ו) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם כיון
 שלא אירא לא יכול אדם לעשות לי מאומה.

והיראה מכו"ד מבואר בפסוק שזה בא מצד שכחה
 בה' יתברך, וכמאה"כ (ישעי' נא, יב) מי
 את ותראי מאנוש ימות ומבן אדם חציר ינתן ותשכח
 ה' עושך ותפחד תמיד וגר'. כי אם ה' האדם מעלה
 בלבו אשר כל הנמצא בעולם הכל מאתו יתברך ואין
 בשום בריה יכולת לשנות גזרתו לא להעדיפה ולא
 לחסרה אפי' כחודה של מחט, ולא להקדימה ולא
 לאחרה אפי' רגע א', וכמאמר הכתוב (איוב כג, יג)
 והוא באחד ומי ישיבנו ממילא אין לו לירא משום
 אדם, וכמאה"כ מה יעשה לי אדם, וכתיב (איוב לד,
 כט) והוא ישקיט ומי ירשיע.

וגם בעת אשר שלט האדם באדם לרע חלילה, יבין
 כי הכל מאתו יתברך ואין האדם ההוא רק
 השבט אשר בו מעניש להחייבים, וכמאה"כ (ישעי' י,
 ה) הוי אשור שבט אפי', וכתיב עוד שם היתפאר
 הגרזן על החוצב בו, וא"כ כשהאדם מבקש או
 תחבולות ומתחנן לרודפו ואינו נותן ללבו לבקש
 מאת ה', הרי זה דומה למיכה שכוכה ומרכה
 תחנונים להשבט והמטה, ואין לך פתיות גדול מזה,
 וכמאה"כ (ישעי' ט, יא-יב) ארם מקדם ופלשתים

בית בטחון הלוי
 מאחור ויאכלו את ישראל ככל פה גוי והעם לא שכ
 עד המכהו ואת ה' צבאות לא דרשו, והבקשה
 להשבט לא יועיל, וכן בענין מזונותיו של אדם כל
 יגיעתו והשתדלותיו לא יועילו לו מאומה להעדיף לו
 על הנגזר לו, וכמאה"כ (שמות טז, יח) ולא העדיף
 המרבה והממעט לא החסיר, והמן היה סימן לדורות
 כי ההשתדלות לא יועיל כלל להרבות לו.

וכל אדם רואה בחוש אשר כמה פעמים לא די
 שהשתדלותו לא תועיל לו מאומה רק אדרבה
 עוד היה לו לרעה ונמצא הרע לעצמו ביגיעתו,
 וכמאה"כ (ישעי' נט, ה) ביצי צפוני בקעו וקורי
 עכביש יארגו האוכל מביציהם ימות והזורה תבקע
 אפעה, דימה השתדלותם למאסף ביצים למאכלו
 ומחמם אותם כדי שיצאו מהם תרנגולים למאכלו,
 ואחר כל יגיעתו נמצאו הביצים שהיו של נחש
 ואפעה ויצא מהם נחש להויקו, וכן אה"כ (איוב ה,
 יג) לוכד חכמים בערמם, דבהתחכמותם שלהם בו
 בעצמו לוכד אותם, וכמעשה דעבדי שלמה מבואר
 במס' סוכה פרק החליל (נג). שנגזר עליהם שימותו
 על שערי לוו והוא בעצמו שלחם לשם.

וכן בעניני הרפואה הרי תדיר ממש רואים שהרופא
 טועה בטיב המחלה, ולא די שאינו מתקן

בית בטחון הלוי

בפעולותיו רק אדרבה מקלקל עוד, וא"כ איך יסמוך האדם על השתדלותו אחרי שאינו יודע כל מאומה אם הוא טובתו כלל בזה או לא. ומה מאוד תגדל הכושה אשר שלשה פעמים בכל יום אומר מכלכל חיים בחסד טומך נופלים ורופא חולים, ולא נקבע זה בלבו עד כשיגיע לידו איזה פרט מהפרטים שוכח הכל ורודף רק אחר השתדלותו, וחלילה הרי זה בכלל בפיו ובשפתיו כבדוני ולכם רחק ממני (ישעי' כט, יג).

וגם זאת ישים האדם אל לבו, כי השם בטחונו בכו"ד מלבד שאינו מועיל כמאה"כ (תהלים קמו, ג) אל תבטחו בנידיבים בכן אדם שאין לו תשועה ובישעי' (ב, כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי כמה נחשב הוא, עוד זאת הרי קם ליה בארור וכמאה"כ (ירמי' י, ה) ארור הגבר אשר יבטח באדם, ומה מאוד גדלה הסיכלות, והאין יוכשר בעיני עצמו לקבל עליו לטותא מפי נביא אשר היוזק ודאי וברור בשביל בטחונו של בוי"ד שהוא הבל ובודאי לא יועיל לו מאומה. ונמצא מפסיד בשתים אשר בעולם הזה לא ישיג מבוקשו וכמאה"כ (איוב יא, כ) ועיני רשעים תכלנה ומנוס אבר מנהם ותקותם מפת נפש, וגם יענש בעולם הבא

בית בטחון הלוי ה

על העבירה שעשה ונמצא הרע לנפשו בשני העולמות בשביל דבר רוח ובלתי מועיל.

ואחרי שיתברר להאדם כי אין ראוי לו לבטוח בשום בריה, יראה לשום בטחונו בו יתברך כי הוא אחד מהמצות שבתורה, וכשעת הדין שואלים לו ציפית לישועה, פירוש אם חיכה לישועה ולא נתייאש ממנה והתחזק בבטחונו בכל פרט שנתחדש עליו. והבוטח מרויח בשתים, בעולם הזה בודאי ישיג מה שחסר לו מהצטרכותו וכמאה"כ (משלי י, ג) לא ירעיב ה' נפש צדיק, וכתוב (תהלים קיב, ז) משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה', והרכה פסוקים כדומה לזה, ועוד זאת שכרו מרובה לעולם הבא דזה הוא כלל גדול בכל המצות דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וכל טובת עולם הזה הם רק פרי המצות שאוכל בעוה"ז והקרן קיים לעולם הבא שכולו טוב.

והנה לא היה ראוי להאדם השלם להשתדל בשום סיבה מהסבות, וכל הצטרכותו היו מזדמנין לו בלא שום יגיעה, וכמו שהי' באה"ר קודם החטא שהיו מלאכים צולין לו בשר ומסננין לו יין כדאיתא בסנהדרין (נט:), רק אח"כ נגזרה עליו בזיעת אפך תאכל לחם, שנענש שיהי' יגע להשיג צרכיו וזהו

בית בטחון הלוי

בגדר עונש, וגם אחר שאכל מעץ הדעת נתוסף לו נטיה אל הרע והתאוה, ואם היה כמקדם הי' פנוי רק להחטא, וכאמרם (משנה כתובות ה, ה) שהבטלה מביאה לידי זימה, וע"כ נגזר עליו היגיעה ע"ד אמרם (אבות ב, ב) יפה ת"ת עם ד"א שיגיעת שניהם משכחת עון, וכדאיחא בקדושין (פב). רשב"א אומר ראית מימין חי' ועוף שיש להם אומנות והם מתפרנסים שלא בצער, והלא לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני, אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי. וע"כ מוכרח האדם לאיזה אומנות בעסק, ועכ"ז יבין כי כל השתדלותו אינם מועילות לו מאומה רק בעסקיו יהי' כמקיים גזרת המלך כי כן גזר עליו שלא ישלח לו מזונו רק אחרי יגיעה, וכאמרם במדרש (עיין איכה רבה א', מ"ג ד"ה הכשיל) על פסוק אדם לעמל יולד, דאי לא לעי לא אכיל.

ואחרי שהאדם עשה המוטל עליו ופרע חובו בהתעסקו באיזה עסק שוב יבטח בה' כי זמין לו פרנסתו, וכמאה"כ (תהלים לו, ה) גול על ה' דרך ובטח עליו והוא יעשה. ועל כן מצינו להצדיקים שנחתדש להם ענין שלא הי' אפשר להם להשיג מזונותם נזדמן להם אח"כ בלי שום סיבה

בית בטחון הלוי

כמו אליהו הנביא שכלכלוהו העורבים ורשב"י דנכרא לו חרוב כמערה בשבת (לג:).

וע"כ כשאין להאדם שום סיבה להשתדל בו להשיג צרכיו אל יפול לבו מזה כי אחרי שכבר ננעלו לו שערי ההשתדלות המוטל עליו שוב נפטר מהחיוב הלז ויש לו לבטוח בה'. כי אפי' אם חלילה הצרה קרובה ואין האדם יודע שום עצה היאך להנצל ממנה, מ"מ דרכי ה' נעלמים המה מעיני האדם ותשועת ה' כהרף עין, וכמאה"כ (איוב יג, טו) הן יקטלני לו אייחל, ובברכות (י). דרשו ע"ז הפסוק אפי' חרב חדה מונחת לו על צוארו אל ימנע עצמו מן הרחמים, וכמאה"כ (שמואל א' ב, ו) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל כי גם מירכתי שאול הוא מעלה, ויזכור האדם מעשה יונה הנביא. וכן אם קמו עליו שונאים להזיקו כתיב (משלי טו, ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישרים אתו, ובשונאים עמלקים כתיב (תהלים נח, יא) ישמח צדיק כי חזה נקם, ויזכור מלחמתו של אברהם אבינו עם המלכים, ומלחמתו של דוד עם גלית הפלשתי שהיה לא בחרב ולא בחנית.

וכן בענין מזונות כתיב (שמואל א' ב, ז) ה' מוריש ומעשיר, וכתיב (תהלים נה, כג) השלך על ה'

ח בית בטחון הלוי

יהבך והוא יכלכלך, ה' רועי לא אחסר (שם כג, א). ויזכור כי ארבעים שנה הלכו אבותינו במדבר לא חסרו דבר. וכן בכל הדברים שיתחדשו לו, וגם כשעסק באיזה עסק והצלחת, יבין כי לא הסיבה גרמה לו הריחה, רק להיפוך הריחה ההוא שנגזר עליו גרמה לו שיוזמן לו הסיבה שממנו יצאה המסובב הנרצה לו יתברך.

ולזה כיונו חכמינו ז"ל במ"ר (ב"ר פרשה פ"ט) על פסוק ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם הה"ד (איוב כח, ג) קץ שם לחשך, זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה בבית האסורים, כיון שהגיע הקץ חלם פרעה חלום. רצו בזה לשלול שלא יאמר כי חלומי של פרעה גרמה ליוסף היציאה מבית האסורים, רק היציאה של יוסף שהגיע זמנו גרמה שיחלום פרעה חלום. וכן לא נאמר כי הכתונת פסים שעשה יעקב אבינו ליוסף יתר על אחיו גרמה הגלות לאבותינו כי היה גזירה קדומה לזה בברית בין הבתרים, רק גזירת הגלות סיבבה שהיה הסיבה הלוו של הכתונת שעל ידה נתגלגל הגלות, ואם לא היה עושה לו הכתונת פסים היה נתקיים הגזירה ע"י סיבה אחרת, וכן בכל דבר המסובב, הנרצה לו יתברך גורם שיוזמן להאדם הסיבה.

ט בית בטחון הלוי

עוד זאת יבין האדם כי אם ימעט בעסקיו ויתחזק בבטחונו, כן תתמעט ממנו היגיעה ומזמין לו צרכיו באומנות קלה ונקיה, וכל מה שהאדם מרבה בהשתדלות ומעמיק בהם ועושה אותו במחשבתו לעיקר, כן אין מזמין לו פרנסתו רק אחרי היגיעה רבה, וכדרך שאמרו חכמינו ז"ל (עיין רמב"ן שמות ג, יג ד"ה ועוד אמר, בשם מדרש אגדה) כדרך שאתה הווה עמי אני הווה עמך, דהבחירה ניתן להאדם לבחור בטוב או להיפך חלילה.

וזהו הטעם על מיעוט הנסים שבדורות הללו, ובדורות הקדמונים היו ניסים נגלים, דכשנתחדש איזה נס אזי בע"כ יודו כולם כי לה' הארץ ומלואה ונתבטלה הבחירה, ורק כפי ערך מעלתם ואמונתם של דורות הראשונים ולפי אותו מדרגה שהשיגו בעבודתם אשר שוב לא יפול להם שום ספק בלבם הראה להם נס כזה יען הנס לא הוסיף שום חיוק בעבודתם יותר ממה שהיה להם מקודם, וכמו ברחב"ד שאמר מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק (תענית כה.), לא הוסיף לו הנס הלזה שום חיוק כי כל אשר יתחזק ע"י נס זה כבר השיג בחינה זו בעצמו בעבודתו. אבל בדורינו זה אשר הוא במדרגה קטנה אשר גם נס קטן יחזק בלבו האמונה והבטחון, וא"כ אם יראה האדם זה

בית בטחון הלוי

בעיניו הלא הוא נגד הבחירה, וע"כ נתמעטו הניסים הנגלים ואין בעל הנס מכיר בניסו.

וזהו הענין אשר מזונותינו באה לנו בעו"ה ביגיעה רבה, כי שולח לנו המזונות לוטה ומכוסה בכסות המלאכה למען לא יהי ניכר לעין כל כי הכורא זן ומפרנס כל חי, אבל באמת היגיעה והמלאכה הוא רק כסות עינים לבל יראו גאות ה', וכאמרם הרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי, אבל באמת אין המלאכה מועילה כלום, וכאמרם ז"ל (משנה קדושין ד, יד) לא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות ורק ברכת ה' היא תעשיר.

ומזה יובן טעות האנשים העוסקים בהשתדלות שאינו הולך על דרך התורה כנדוד גול ואונאה ושאר דברים האסורים אשר ע"ז אה"כ ביצי צפוני בקעו, ואם תשאל לו על מה עושה ככה גם

" אל יחשוב הקורא כי א"צ למלאכה רק אדרכה רצון התהו"ק אשר כל אדם יהיה נהנה מיגיע כפו כאמרם בברכות (ח). גדול הנהנה מיגיע כו', וכן מצינו במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ט) כשבא אברהם לא"י ומצא אותן חורשים כו', אמר הלואי יהיה חלקי בארץ הזאת. וביצחק כתיב (בראשית כו, יב) ויורע יצחק כו'. רק הכונה כי יבין האדם אשר המלאכה בעצמה אינו מועיל רק ע"י ברכת ה'.

בית בטחון הלוי יא

הוא יודה אשר לא טוב עושה, רק תשובתו כי הוא מוכרח במעשיו אשר הוא מוכרח לזה מחמת חסרון וכובד הפרנסה, ובאמת תשובה גנובה היא כי רק מחמת שעוסק בעניינים אלו גלל כן אין לו פרנסה אחרת, ואם לא היה עוסק בזה היה מזמין לו פרנסה כשירה, וזהו כוונת הכתוב (ירמ' ב, יג-יז) כי שתיים רעות עשו עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות בארות נשברים אשר לא יכילו המים וגו' הלא זאת תעשה לך עזבך את ה' וגו' ועתה מה לך לדרך מצרים לשתות מי שיחור וגו', מליצת הפסוק מה לך לילך למצרים כי ההולך שמה מוכרח לשתות מי שיחור לא תלך ולא תשחה. תיסרך רעתך (שם פסוק יט) בא לשלול שלא תאמר כי היסורים גורמים רעתך רק רעתך גורמים היסורים, וכמו שנכתבאר כי לא מניעת הפרנסה גורם הפסלנות (גזל ואונאה ושאר דברים האסורים), רק הפסלנות גורמים שלא ישיגו פרנסתם רק באופן מאוס כזה. וכל מה שיוסיף לטהר מעשיו ויוסיף בבטחונו כן חמעט ממנו היגיעה בהשגת צרכיו באופן כשר וישר.

וזה ביאור המ"ר (ב"ר פרשה פ"ט) כרוך הגבר אשר שם ה' מבטחו, זה יוסף, ולא פנה אל רהיבים, דבשביל שאמר לשר המשקים כי אם זכרתי נתוסף

בית   בטחון   הלוי

לו ב' שנים, דלגודל בטחונו של יוסף היה לו להבין שישועתו לא תהיה ע"י הבטחת איש הכזב והרהב.

וזאת תורת האדם הישר כשמגיע לו איזה צער חלילה או חסרון מזונות לא ירבה בהשתדלותו רק יפשפש במעשיו אשר לא טובים שסיבכו לו כל זה, וכאמרם (ברכות ה.) אם רואה אדם שיסורים באין עליו יפשפש במעשיו, וישוב ממעשיו הרעים וישפוך שיחו לפני הקב"ה שיחלצו למרחב, כמאה"כ (תהלים קב, א) תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו, וכאמרם במס' נדה (ע:) מה יעשה אדם ויתעשר יתפלל למי שהעושר והנכסים שלו. ויחזק לבו בבטחונו ובתקוותו בו יתברך ויקבע בלבו אשר בלעדו יתברך אין לו ממי לבקש עזרה. וכבר מבואר בספר נפש החיים אשר אם רואה אדם את עצמו בצער חלילה יתבונן באחדות הבורא אשר אין עוד מלבדו ואז ממילא יסתלקו ממנו כל הדינים והקטרוגים, וכמאה"כ (ישעי' מו, ד) אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט.

ומגדר הבוטח המעולה שיהיה לו הבטחון לא רק בידים במיעוט המלאכה ולבו מלא רצונות, דזה אינו בוטח בלב, ועיקר הבטחון תלוי בלב

בית   בטחון   הלוי

כמאה"כ (תהלים כח, ז) **בו בטח לבי, וע"כ צריך שגם לבו ורצונו יהיו שקטים ושלוים ולא יהיה לו שום רצון בלבו, וכל כך יתחזק בבטחונו שבודאי יעשה לו כל מה שנצרך לטובתו, עד שיבטל האדם רצון עצמו ולא יהיה לו שום רצון רק אשר יעשה ה', וכמאה"כ (תהלים קלא, ב) אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו, ונפש בלשון הפסוק הוא רצון, ואמר שהדמים והשתיק כל רצונותיו כגמול הזה הסמוך על אמו, ודרך הגמול בעת הגמלו משדי אמו אין לו רצון גם לאכילה יען לא הורגל בו עד כה, רק אמו נותנת לו המאכל לתוך פיו, וכן התנהג דוד המלך ע"ה שביטל מעצמו כל רצון רק אשר יעשה ה' הוא רצונו, כי אין מי שיודע מהו הטוב לפני האדם כהבורא יתברך, וגם אין יכולת בשום בריה להטיב לו רק הבורא, וע"כ ראוי להאדם השלם שימסור רצונו ביד היודע והיכול, וכל מה שיעשה יקבל האדם כשמחה ויבטח כי בודאי עשה הכל לטובתו, וזה היה מדוגת התנאים שהיו אומרים כל מה דעבד רחמנא לטב עבד, וזהו כוונת הפסוק (תהלים קיט, לט) העבר חרפתי אשר יגורתי כי משפטיך טובים, ביקש שימחול לו החרפה מה שנתיירא כי הכל לטובה ולא היה לו לירא כלל, וכמאה"כ (משלי כט, כה) ובוטח בה' ישוגב.**

בית   בטחון   הלוי

והנה ממידת הבטחון, לבד מצוה זו עצמה, עוד יוצא לו תועלת, כי הבוטח השלם ינצל מכמה גופי עבירות, ינצל מחניפה שאמרו עליו בסוטה (מב.) כי הוא מארבעה כיתות שאין מקבלין פני השכינה. עוד איתא שם כל אדם שיש בו חנופה מביא אף לעולם שנאמר (איוב לו, יג) וחנפי לב ישימו אף, ולא עוד אלא שאין תפלתו נשמעת שנאמר (שם) לא ישועו כי אסרם, והענין דכיון דחטא בדיבור פה אינו בדין שיקובל תפלתו דאין קטיגור נעשה סניגור, דמטעם זה שופר של פרה פסול במס' ר"ה (כו.), ואע"ג דאמרינן שם דדוקא לפני ולפנים הוא דאמרינן כן ושופר כיון דלזכרון קאתי כלפנים דמי, מ"מ גם במתפלל שייך זה, וכאמרם בברכות (ל.) דצריך לכיון לבו כנגד בית קדשי הקדשים, ומש"ה אין תפלתו נשמעת.

עוד איתא שם כל אדם שיש בו חנופה אפי' עוברין שבמעי אמן מקללין אותו שנאמר (משלי כד, כד) אומר לרשע צדיק אתה יקבוהו עמים יזעמוהו לאומים, ואר"א כל אדם שיש בו חנופה נופל בגיהנם שנאמר (ישעי' ה, כ-כד) הוי האומרים לרע טוב כו' לכן כאכול קש לשון אש וחשש להבה ירפה שרשם כמק יהיה ופרחם כאבק יעלה, ואר"א כל המחניף לרשע לסוף נופל בידו כו', ואר"א כל

בית   בטחון   הלוי

עדה שיש בה חנופה מאוסה כנדה שנאמר (איוב טו, לד) כי עדת חנף גלמוד כו', ואר"א כל עדה שיש בה חנופה לסוף גולה. גם במס' שבת (לג.) איתא כל המנבל פיו מעמיקין לו גיהנם, ר"נ כו"י אמר אפי' שומע ושותק שנאמר (משלי כב, יד) זעום ה' יפול שם, אבל הבוטח באמת ינצל מכל זה אחרי שאין עליו מורא של כו"ד, וכמאה"כ (ישעי' נ, ו-ז) גוי נתתי למכים ולחיי למורטים כו' יעזר לי כו' שמתי פני כחלמיש ואדע כי לא אבוש, אם לא היכא דברי היזיקא דאין לו להוכיח כדאיתא בנדרים (כב.) נפשך הצלת, והטעם כמו שנתבאר לעיל דהיכא דברי היזיקא יוכל להיות שלא ינצל, משום הבחירה.

גם ינצל הבוטח מהקנאה אשר כתוב עלי' (משלי יד, ל) ורקב עצמות קנאה, כי אחרי שנתאמת בלבו כי כל מה דעביד רחמנא הכל לטובתו שוב אין מקום לקנאה, וכמו שלא יתרעם החולה על הרופא אשר לו נותן סם זה ולחבירו סם אחר יען כי הרופא מכיר טבע כל א' וחליו ונותן לכל אחד סם הצריך לו לרפואתו. גם ינצל מכל העבירות שבין אדם לחבירו בענייני ממון כמו גזל ואונאה ועונשן של מידות וריבית. גם מרחיקו מן מידת הכילות המגונה ומביאתו לידי נדיבות ואהבת ה' ודביקות בו כי הבוטח לא יסור מחשבתו ממי שבוטח עליו.

בית בטחון הלוי

והנה כלל גדול אמר הכתוב (איוב ה, ז) **אדם לעמל יולד**, ואמרו במדרש (ב"ר פרשה י"ג) זכה לעמל תורה לא זכה לעמל דרך ארץ. **דהנה** יצירתו של האדם עיקרו הוא רק ליגיעה ועמל, רק הבחירה תלוי בו באיזה עמל יבחר דאם יהיה עמלו בתורה לא יצטרך לעמלו של עוה"ז, וכאמרם במס' אבות (פ"ג מ"ה) כל המקבל עליו עול תורה פורקין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, והפורק ממנו עול תורה הוא רק מחליף עמל תורה בעמלו של דרך ארץ, וכאמרם (ברכות כח:): אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר.

